

Best Practice ยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 42101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ชื่อ นางมลิวัดย์ เขียวชัยภูมิ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1. **ชื่อนวัตกรรม** : การใช้รูปแบบการสอนแบบคู่สัญญาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. **ตอบสนองกลยุทธ์** : การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. **จุดประสงค์** : เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบคู่สัญญา
4. **ความเป็นมาและแนวคิดในการออกแบบการสอน**

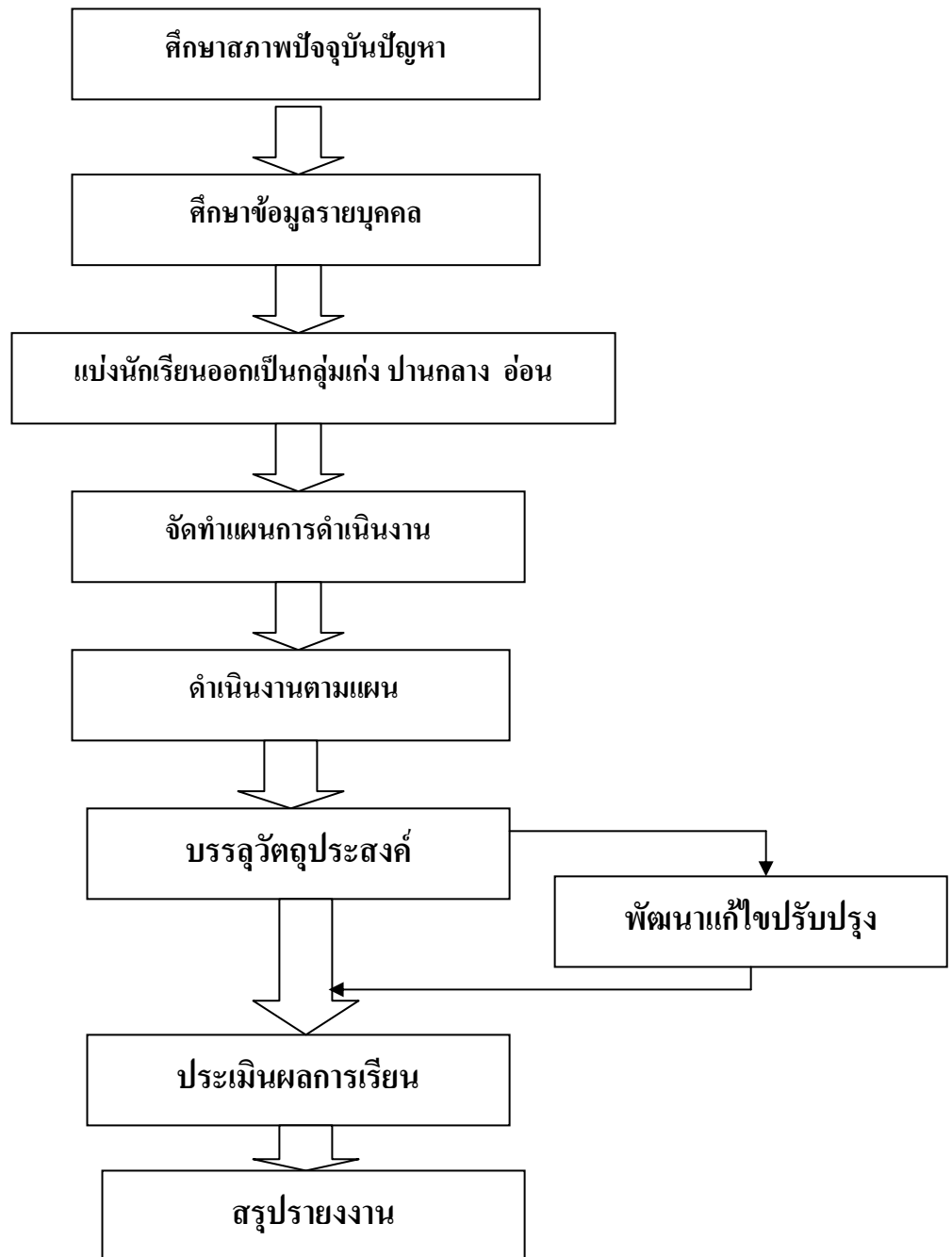
จากสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในภาพรวมระดับประเทศยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับประเทศพบว่า ความรู้ความสามารถในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงและจากผู้ที่ศึกษาค้นคว้าได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส 42101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายจุดประสงค์ภายหลังเรียน เรื่อง แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2550 มีค่าร้อยละ 50 ซึ่งระดับผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพึงพอใจ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่าควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนเพราะผลการเรียนรู้และความสนใจในการเรียน จะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของนักเรียนอันเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ต้องการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง เน้นในเรื่องบทบาทของผู้เรียนเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนและให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต

ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะเป็นครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจึงนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัญญา มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

5. วิธีการ/วิธีปฏิบัติจนทำให้เป็นผลสำเร็จ

5.1 Flow Chart : การใช้รูปแบบการสอนแบบกลุ่มสัญญา

5.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

จากการที่ผู้สอนได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2552 โดยมีจำนวนนักเรียนดังนี้

ชั้น	จำนวน
นักเรียนม.5/7	40
นักเรียนม.5/8	34
นักเรียนม.5/9	35
รวม	109

มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

5.2.1 ขั้นวางแผน

วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน โดยใช้เกรดของผลการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส 42101 ของภาคเรียนที่ผ่านมา ได้ดังนี้

ชั้น	กลุ่มเก่ง	ปานกลาง	อ่อน
นักเรียนม.5/7	4	14	22
นักเรียนม.5/8	-	8	26
นักเรียนม.5/9	-	9	26
รวม	4	31	74

วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบคู่สัญญา เรื่องแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

5.2.2 ขั้นปฏิบัติการ นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และนำปัจจัยข้อบกพร่องมาปรับปรุงในการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

5.2.3 ขั้นสังเกตการณ์ สังเกตกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือและเทคนิคการรวบรวมข้อมูล เช่น บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

5.2.4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ วิเคราะห์ ประเมิน อภิปราย สรุปผล เสนอแนะ และปรับปรุงการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

5.2.5 สรุปผลการวิจัย

6. ผลการดำเนินงาน / ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบคู่สัญญา เป็นกิจกรรมที่มีสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือ

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส 42101 เรื่องแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ หลังจากได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบคู่สัญญา แล้วพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส 42101 เรื่องแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เท่ากับ - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ - นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ร้อยละ 65 จำนวน จำนวน 100 คน จาก 109 คน คิดเป็นร้อยละ 91.74

7. บรรณานุกรม

ทิสนา แคมมณี. **ศาสตร์การสอน**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
 สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. **การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะเล่ม 19,20,21**.

เล โปรเชส. กรุงเทพฯ.

สมศักดิ์ ภูวิภาวรรณ. **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**.

THE KNOWLEDGE CENTER. เชียงใหม่.

ลงชื่อ

เจ้าของผลงาน

(นางมลวิมลย์ เขียวชัยภูมิ)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
.....	.....	.....
.....	.....	.....
ลงชื่อ	ลงชื่อ	ลงชื่อ
.....	.....	.....
(นายนรา ตรีชัยภูมิ)	(นายสมศักดิ์ เพ็ญจันทร์)	(นายคุณิต ดลประสิทธิ์)